

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวรวิทย์ กังคศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๖๒

วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ศาลแขวงพระนครใต้ ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กฤษฎีกา และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

มาตรา ๒๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติ ไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำผิดมิได้

ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษา อันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้ มีการหลบหนี

ในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกัน จนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๑๒ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๕ และยังไม่มี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นว่านั้น ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษา คดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควร ได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาล อันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยมาตรา ๕ นั้น เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดดังกล่าว หรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ทั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือ ค่าเสียหายใด ๆ

๒. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๒๖/๓ ข้อความซึ่งเป็นการบอกเล่าที่พยานบุคคลใดนำมาเบิกความต่อศาลหรือ ที่บันทึกไว้ในเอกสารหรือวัตถุอื่นใดซึ่งอ้างเป็นพยานหลักฐานต่อศาล หากนำเสนอเพื่อพิสูจน์ความจริง แห่งข้อความนั้น ให้ถือเป็นพยานบอกเล่า

ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า เว้นแต่

(๑) ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าที่น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ

(๒) มีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่านั้น

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าไม่ควรรับไว้ซึ่งพยานบอกเล่าใด และคู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องร้องคัดค้าน ก่อนที่ศาลจะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลจดรายงานระบุนาม หรือชนิดและลักษณะของพยานบอกเล่า เหตุผลที่ไม่ยอมรับ และข้อคัดค้านของคู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องไว้ ส่วนเหตุผลที่คู่ความฝ่ายคัดค้านยกขึ้น อ่างนั้น ให้ศาลใช้ดุลพินิจจดลงไว้ในรายงานหรือกำหนดให้คู่ความฝ่ายนั้นยื่นคำแถลงต่อศาลเพื่อรวมไว้ในสำนวน

มาตรา ๒๒๗ ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชี้ว่าพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษ จนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น

เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้น ให้จำเลย

มาตรา ๒๒๗/๑ ในการวินิจฉัยชี้ว่าพยานหลักฐานบอกเล่า พยานขัดทอด พยานที่จำเลย ไม่มีโอกาสถามค้าน หรือพยานหลักฐานที่มีข้อบกพร่องประการอื่นอันอาจกระทบถึงความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และไม่ควรเชื่อพยานหลักฐานนั้น โดยลำพังเพื่อลงโทษจำเลย เว้นแต่จะมีเหตุผลอันหนักแน่น มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดี หรือมีพยานหลักฐานประกอบอื่นมาสนับสนุน

พยานหลักฐานประกอบตามวรรคหนึ่ง หมายถึง พยานหลักฐานอื่นที่รับฟังได้ และมีแหล่งที่มาเป็นอิสระต่างหากจากพยานหลักฐานที่ต้องการพยานหลักฐานประกอบนั้น ทั้งจะต้องมีคุณค่าเชิงพิสูจน์ที่สามารถสนับสนุนให้พยานหลักฐานอื่นที่ไปประกอบมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นด้วย

ความเห็น

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และ มาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติรับรองหลักนิติธรรมไว้ว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม” ซึ่งหลักนิติธรรมเป็นหลักพื้นฐานสำคัญในระบอบประชาธิปไตยที่มุ่งหมายจะจำกัดอำนาจผู้ปกครอง โดยบังคับให้รัฐต้องเคารพสิทธิของปัจเจกบุคคลและใช้อำนาจรัฐในขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งกฎหมายนั้นต้องชอบด้วยรัฐธรรมนูญและหลักกฎหมายทั่วไป อีกทั้งต้องมีความเป็นธรรมโดยต้องรักษาคุณภาพของทั้งปัจเจกบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของรัฐไว้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ได้บัญญัติรับรองหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคไว้ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” ซึ่งหลักการคุ้มครองเสรีภาพของบุคคลเรียกร้องให้รัฐรับรองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลไว้ในรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดและต้องคุ้มครองไม่ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ส่วนหลักความเสมอภาคเรียกร้องให้ปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกัน และจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้แตกต่างกันไป และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” อันเป็นการบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกปฏิบัติเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลยืนยันว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิด

ระบบการดำเนินคดีอาญามี ๒ ระบบ คือ ระบบกล่าวหา และระบบไต่สวน ซึ่งประเทศไทย ผู้ที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้แก่ (๑) พนักงานอัยการ (๒) ผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ และการดำเนินคดีอาญาของประเทศไทยใช้ระบบกล่าวหา กล่าวคือ ศาลวางตนเป็นกลางคอยควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีให้เป็นไปตามระเบียบและบทบัญญัติของกฎหมาย โดยเฉพาะคดีอาญาที่ผู้เสียหายฟ้องคดีด้วยตนเองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ (๒) ศาลจะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการค้นหาความจริงในคดีด้วยตนเอง เนื่องจากเกรงว่าจะถูกคู่ความฝ่ายที่เสียผลประโยชน์ในทางคดีมองว่าเป็นการเข้าข้างคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ระบบการแสวงหาข้อเท็จจริงในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมไทยเป็นระบบกล่าวหา ศาลมิได้มีหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งแตกต่างกับระบบไต่สวนที่ศาลสามารถดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานได้เอง และศาลก็ไม่ผูกพันกับข้อเท็จจริงที่คู่ความกล่าวอ้าง ดังนั้น ศาลยุติธรรม (เช่น ศาลอาญา) จึงต้องตัดสินใจคดีไปตามข้อเท็จจริงที่คู่ความกล่าวอ้างและพยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบเท่านั้น

ในการไต่สวนมูลฟ้องในคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงยังเป็นการดำเนินคดีอาญาในระบบกล่าวหา ไม่ใช่การดำเนินคดีอาญาในระบบไต่สวน จะเห็นได้ว่าการไต่สวนมูลฟ้องของศาลยุติธรรมในประเทศไทยสำหรับคดีอาญาที่ใช้ระบบกล่าวหาเป็นเพียงการไต่สวนพยานหลักฐานเพียงให้พอรู้ว่าคดีมีมูลหรือไม่ จึงทำหน้าที่รับฟังคำพยานของผู้เสียหายว่าคดีมีมูลที่จะฟ้องร้องหรือไม่ ศาลไม่ได้ทำหน้าที่ค้นหาความจริงจากพยานหลักฐานว่าจำเลยกระทำความผิดอย่างการพิจารณาคดีอาญาในระบบไต่สวน ซึ่งศาลไต่สวนของประเทศที่ใช้ระบบไต่สวนจะทำหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานตั้งแต่แรกเริ่มของคู่ความไว้อย่างเร็วที่สุด และประเด็นการวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานชิ้นใดสามารถรับฟังได้หรือไม่ เพียงไร ตลอดจนการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานแต่ละชิ้นว่าจำเลยกระทำความผิดจริงหรือไม่ จะเกิดขึ้นในขั้นตอนการวินิจฉัยเป็นคำพิพากษาของศาล มิใช่ขั้นตอนการทำคำสั่งศาลว่าคดีมีมูล นอกจากนี้ การดำเนินกระบวนการพิจารณาความอาญาของประเทศไทยนั้น แม้จะกำหนดให้มีการไต่สวนมูลฟ้อง แต่ก็ยังเป็นเพียงการไต่สวนเพื่อหามูลคดีว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่เท่านั้น โดยจุดประสงค์ของการไต่สวนมูลฟ้อง คือ ต้องการให้รู้ว่ามีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น และคดีมีมูลเพียงพอที่จะให้ศาลรับไว้พิจารณาหรือไม่เท่านั้น ส่วนจำเลยจะกระทำความผิดจริงตามฟ้องหรือไม่เป็นประเด็นที่จะต้องไปนำสืบต่อสู้กันโดยละเอียดในชั้นพิจารณา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีบทตัดพยานโดยเด็ดขาดที่ต้องตัดพยานออกไปตั้งแต่แรก คือ พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือพยานที่เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญาชู้เชียวหลอกหลวงซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๖ ที่ห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานใดที่เกิดขึ้นโดยมิชอบด้วยกฎหมายอย่างเด็ดขาดเช่นกัน ส่งผลให้พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจะถูกห้ามมิให้รับฟังทุกกรณี โดยมาตรา ๒๒๖ จะเป็นบทตัดพยานโดยเด็ดขาดโดยไม่มีข้อยกเว้น ในส่วนของพยานบอกเล่า บทตัดพยานบอกเล่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ ยังมีใช่เป็นบทตัดพยานโดยเด็ดขาด โดยมีข้อยกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง ที่เพิ่มเติมให้เห็นชัดเจนว่าบทตัดพยานหลักฐานที่เป็นพยานบอกเล่านั้นไม่เด็ดขาด อาจเป็นหลักให้ศาลใช้ดุลพินิจถึง ๒ ข้อ กล่าวคือ หลักความน่าเชื่อถือของพยานบอกเล่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๑) และหลักจำเป็นที่จะต้องรับฟังพยานบอกเล่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๒)

ในคดีอาญาพยานบอกเล่าแม้จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานเข้ามาในคดีได้ แต่ในเบื้องต้นน้ำหนักไม่มั่นคงศาลจึงต้องรับฟังด้วยความระมัดระวัง โดยลำพังแล้วยังไม่ควรเชื่อเป็นยุติไปตามพยานบอกเล่า

อย่างเดียวกัน เว้นแต่จะมีพยานหลักฐานประกอบอย่างอื่น ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หลักการต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า ปรากฏอยู่ในมาตรา ๒๒๖/๓ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ข้อความซึ่งเป็นการบอกเล่าที่พยานบุคคลใดนำมาเบิกความต่อศาลหรือที่บันทึกไว้ในเอกสารหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งอ้างเป็นพยานหลักฐานต่อศาล หากนำเสนอเพื่อพิสูจน์ความจริงแห่งข้อความนั้น ให้ถือเป็นพยานบอกเล่า” โดยที่วรรคสองได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้ว่า “ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า เว้นแต่ (๑) ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าที่น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ (๒) มีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควร เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่า” ดังนั้น เมื่อพิจารณาหลักการตามมาตรา ๒๒๖/๓ โดยหลักแล้วการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ใช่บทบังคับโดยเด็ดขาดหรือเคร่งครัด เนื่องจากได้บัญญัติยกเว้นให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่าได้ใน ๒ กรณี ได้แก่ (๑) ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าที่น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ (๒) มีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควร เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่านั้น พยานบอกเล่าจึงรับฟังได้ หากเป็นไปตามข้อยกเว้นดังกล่าว บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ ล้วนแต่เป็นการตรากฎหมายเพื่อประโยชน์ในกระบวนการค้นหาความจริงในคดีอาญา การสืบพยานหลักฐาน และการรับฟังพยานหลักฐานของศาลทั้งสิ้น ซึ่งแม้ว่ามาตรา ๒๒๖/๓ จะบัญญัติบทต้องห้ามรับฟังพยานบอกเล่า แต่มิได้เป็นบทตัดพยานที่เด็ดขาดหรือเคร่งครัด โดยบัญญัติเหตุยกเว้นให้ศาลใช้ดุลพินิจรับฟังพยานบอกเล่าได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่จำเลยที่ ๒ กล่าวอ้างว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในเรื่องหลักนิติธรรม หลักการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และหลักการสันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายได้ว่าเป็นผู้มีความผิดนั้น เป็นกรณีที่ศาลแขวงพระนครใต้ ดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นไต่สวนมูลฟ้องรับฟังพยานบอกเล่าแล้วสั่งประทับฟ้อง เมื่อพิจารณาบทบัญญัติ มาตรา ๒๒๖/๓ เป็นเรื่องการบัญญัติต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า แต่บทบัญญัตินี้ก็ได้บัญญัติยกเว้นให้ศาลมีอำนาจรับฟังพยานบอกเล่าได้ หากมีกรณีตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าที่น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือมีเหตุจำเป็น

เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ ส่วนมาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ นั้น เป็นเรื่องมาตรฐานการพิสูจน์ในคดีอาญาและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในคดีอาญา บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นการตรากฎหมายเพื่อให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาให้เป็นธรรมและเหมาะสมแก่รูปคดีสอดคล้องกับหลักนิติธรรม นำไปสู่การรวบรวมพยานหลักฐานทั้งหมดเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยมีความผิดหรือบริสุทธิ์ ซึ่งการจะวินิจฉัยชี้ขาดคดีอาญาได้นั้นมีมาตรฐานการพิสูจน์ในคดีอาญาอยู่แล้วว่าศาลจะต้องฟังพยานหลักฐานจนปราศจากเหตุอันควรสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงจึงลงโทษจำเลยได้ ประกอบกับมาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสาม ให้สิทธิคู่ความในคดีร้องคัดค้านได้หากเห็นว่าศาลไม่ควรรับฟังพยานบอกเล่าใด จึงเป็นการตราบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคู่ความและใช้บังคับแก่คู่ความทุกฝ่ายที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกัน มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เป็นไปตามหลักการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค และแม้ว่าการที่ศาลรับฟังพยานบอกเล่าในคดีนี้จะทำให้จำเลยที่ ๒ อาจถูกควบคุมตัวหรือถูกจำกัดเสรีภาพ หากไม่มีเงินประกันตัวหรือไม่ได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม แต่เป็นเพียงการควบคุมตัวจำเลยไว้ในระหว่างการพิจารณาเพื่อป้องกันการหลบหนี มิได้ถือเป็นการลงโทษตามกฎหมาย และโดยเฉพาะการรับฟังพยานบอกเล่าของศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องถือเป็นเรื่องระหว่างโจทก์กับศาล มาตรฐานการชั่งน้ำหนักการรับฟังพยานหลักฐานในชั้นนี้จึงเป็นไปเพียงเพื่อประกอบการพิจารณาว่าคดีมีมูลเพียงพอที่ศาลจะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่เท่านั้น บทบัญญัติดังกล่าวจึงยังมิได้ทำให้จำเลยที่ ๒ ตกอยู่ในข้อสันนิษฐานหรือเป็นข้อพิสูจน์ว่าจำเลยที่ ๒ เป็นผู้กระทำความผิดอาญา ดังนั้นมาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๒๗/๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ